

Rikslønnsnemndas kjennelse av 3. november 1962.

Sak nr. 5/1962.

i henhold til provisorisk anordning av 28. september 1962:

Norges Apotekerforening (N. A. F.)

og

Norges Farmaceutiske Forening (N. F. F.)

i anledning av revisjonen i 1962 av den mellom partene gjeldende lønns- og arbeidsavtale.

Rikslønnsnemndas sammensetning.

1. Sorenskriver Kai Knudsen, formann.
2. Direktør Reidar Danielsen.
3. Direktør Morten Tuveng.
4. Direktør Trygve Kleppe.
5. Kontorsjef Paul Engstad.
6. Apoteker Lauritz Schmidt.
7. Generalsekretær Aage Petersen.

De to siste er utpekt av partene i denne sak.

De to faste medlemmer fra arbeidsgiver- og arbeidstagersiden deltar ikke i voteringen.

Etter at partene hadde gjort rede for saken i møte den 23. oktober 1962 og lagt ned påstand, har lønnsnemnda behandlet saken i flere møter. Den 3. november 1962 ble det avsagt

Kjennelse:

Den mellom partene gjeldende overenskomst, som omfatter ca. 275 apotek og ca. 450 arbeidstakere med farmasøytisk utdanning, ble sagt opp av N. F. F. til utløp 30. september 1962. Partene har senere forhandlet om ny overenskomst uten å bli enige. Den av Riksmeklingsmannen foretatte mekling ble resultatløs. Etter at partene hadde vært til konferanse hos sjefen for Kommunal- og Arbeidsdepartementet uten at det ble funnet grunnlag for fortsatte forhandlinger, mekling eller frivillig lønnsnemnd, ble det ved provisorisk anordning av 28. september 1962 bestemt at tvisten skal avgjøres av Rikslønnsnemnda i samsvar med lov om lønnsnemnd i arbeidstvister av 19. desember 1957.

Under behandlingen for lønnsnemnda har partene fremlagt utførlige saksfremstillinger med statistikk og talloppgaver.

N. F. F. gjør gjeldende at det farmasøytiske personale har krav på en vesentlig forbedring av sine lønnsforhold, og har trukket sammenligning med avlønningen av de tilsvarende stillinger i våre naboland og andre akademiske stillinger i vårt eget. Foreningen har særlig vist til det gjennomsnittlige lønnsnivå i staten for tjenestemenn med høyere utdanning, og til de lønnstillegg som er gitt disse grupper ved lønns- og justeringsoppgjørene i løpet av de siste år. Foreningen har lagt vekt på at farmasøytene er ugunstigere stillet enn statstjenestemenn med tilsvarende utdanning når det gjelder trygge arbeidsvilkår, arbeidstiden samt sosiale fordeler som lønn under sykdom og ferievilkår. Foreningen hevder at det må gis lønnsmessig kompensasjon fordi medlemmene av Statens Pensjonskasse får refundert 3/4 deler av trygdeutgiftene, mens det farmasøytiske personale ikke har kunnet oppnå en tilsvarende refusjon.

N. F. F. krever videre at den ordinære arbeidstid skal nedsettes fra 42 til 40 timer, at godtgjørelsen for vakttjenesten skal omreguleres og forhøyes, og at apotekene skal yte godtgjørelse for arbeidsuniform. Forøvrig vises til det fremlagte påstandsskrift.

N. A. F. har i det vesentlige påstått prolongasjon av den gjeldende overenskomst, med en rimelig forhøyelse av lønnssetningene i overenskomsten.

Foreningen mener at apotekarbeidet er av en så spesiell art at man må vurdere forholdene innen etaten uten for sterke sideblikk til andre etater. Man må også ta i betraktning de spesielle forhold som gjelder for apotekdriften her i landet. Ved siden av at apotekene skal betjene samfunnet og publikum og er underkastet de bestemmelser som det offentlige har trukket opp i den forbindelse, er apotekene samtidig en forretning for de bevillingshavere som driver apotekene. Denne forretning er imidlertid omgjerdet av en rekke meget strenge bestemmelser. Myndighetene har det helt og holdent i sin hånd å avgjøre etter hvilke retningslinjer apotekene skal drives, ikke minst økonomisk, idet det er myndighetene som fastsetter priser fra apotek, avgifter av apotekdriften m. v. Følgene av dette er at inntektsfordelingen mellom apotekene blir svært ujevn. Når det gjelder siste driftsår, viser apotekenes gjennomsnittlige inntekt for hele landet en markant bedring, mens over halvparten av landets apotekere allikevel ligger med inntekter under kr. 40.000,- og 85 av disse under kr. 30.000,-. De såkalte mindre bærekraftige apotek får i en viss utstrekning støtte til driften gjennom Apotekavgiftsfondet, men allerede nå kan man altså konstatere at 85 av landets 275 apotekere har en lavere inntekt enn provisor i høyeste lønnsklasse.

Ved tariffrevisjonen har foreningen vært nødt til å holde seg innenfor rammen av det som er rimelig og forsvarlig under de forhold som foreligger.

Rikslønnsnemndas avgjørelse er truffet under dissens.

Flertallet, formannen, Danielsen og Tuveng viser til at Rikslønnsnemnda behandlet lønns- og arbeidsvilkårene for det farmasøytiske personale ved forrige tariffrevisjon i 1960. Avgjørelsen ble dengang truffet etter en samlet vurdering av forholdene, hvor bl. a. apotekenes økonomiske forhold, personalets utdanning og arbeidsforhold, og det alminnelige lønnsnivå for andre yrkesgrupper ble tatt i betraktning.

Flertallet finner at de forhold som må tillegges vekt når lønnsnemnda skal fastsette lønns- og arbeidsvilkårene, i det vesentlige står i samme stilling som ved forrige tariffrevisjon. Det viser derfor til den redegjørelse som flertallet ga for sin avgjørelse av 29. oktober 1960.

Flertallet mener at man ved denne tariffrevisjon bør søke å opprettholde det innbyrdes lønnsforhold som ble etablert ved forrige tariffoppgjør til andre grupper som det er naturlig å sammenligne med.

Når det gjelder vaktordningen, får personalet godtgjørelse på flere måter. Nattevaktene varer vanligvis fra kl. 17.00 til neste dags åpning, og et bestemt antall timer av denne tid regnes som effektiv arbeidstid og godtgjøres som sådan. For den øvrige del av vekten betales et fast beløp i vaktgodtgjørelse. Personale som har vakttjeneste får dessuten en ukes ekstra ferie.

Ved behandlingen i 1960 fant flertallet det ikke mulig å fastslå hvor mange timer som medgikk til ordinært arbeide på nattevaktene. Det forutsatte at forholdet ble gjenstand for videre bearbeiding av partene. I samarbeid med Arbeidstilsynet er det senere foretatt tellinger ved forskjellige apotek over den tid som er medgått.

Vaktordningen har i de siste år vært gjenstand for vesentlige innskrenkninger, og det er nå bare aktuelt å fastsette godtgjørelsen for Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. På grunn av ulike lukningsvedtekter har den faktiske godtgjørelse for vaktene vært lavest i Oslo. Lønnsnemnda har endret bestemmelsen slik at godtgjørelsen blir den samme i de 4 byer hvor den er aktuell. Partene har forøvrig gående forhandlinger om vaktgodtgjørelsen ved faste vaktapotek i Oslo.

Flertallet har ikke funnet at lønnsnemnda har grunnlag for å pålegge apotek-eierne å refundere 3/4 av trygdeutgiftene til personalet. Det viser til den begrunnelse som ble gitt i 1960 for at lønnsnemnda ikke kunne avgjøre premiefordelingen til pensjonstrygden mellom arbeidstaker og arbeidsgiver, og vil tilføye:

Pensjonstrygden for apoteketaten har vært ugunstigere og kostbarere enn pensjonsordningen for medlemmer av Statens Pensjonskasse. En provisors årspremie har vært høyere enn for en statstjenestemann med samme inntekt, mens pensjonen har vært vesentlig lavere.

Bestemmelsen om at et medlem av Statens Pensjonskasse skal ha godtgjort 3/4 av den premie han selv skal betale til alderstrygden, som inn i forbindelse med samordningsloven av 6/6 1957, og har sammenheng med spesielle forhold innen denne pensjonsordning. Pensjonstrygden for apoteketaten ble behandlet i lovens forarbeider, og Samordningsutvalget uttalte i sin innstilling om denne:

"Ved gjennomføringen av fradraget for alderstrygdpensjonen, vil pensjonsordningen få visse besparelser. Etter utvalgets mening vil det være naturlig at dette beløp blir nyttet til å forbedre pensjonsordningen, enten ved å bringe pensjonene opp på tilsvarende nivå som i Statens Pensjonskasse eller til delvis dekning av utgiftene ved innføring av uførepensjoner. Heller ikke her skulle det da bli aktuelt med noen ordning med refusjon til medlemmene for alderstrygdpremien."

I siste tariffperiode er premiefordelingen endret slik at arbeidstakerne bærer 6 pst. mot før 10, arbeidsgiverne 10 pst. mot før 7. Samtidig er selve pensjonsordningen blitt vesentlig forbedret for medlemmene. N. F. F. reiste krav om å få kompensasjon for 3/4 av trygdeutgiftene, men dette ble ikke imøtekommet av Sosialdepartementet.

Flertallet mener at pensjonsordningen og utgiftsfordelingen mellom partene må vurderes i sammenheng, og ikke hører under lønnsnemnda.

Flertallet er i prinsippet enig i at tjeneste på jule-, nyttårs-, påske- og pinseaften mellom kl. 15 og 21 skal kompenseres med 50 % tillegg. Utformingen av bestemmelsen overlates til partene. Blir de ikke enige avgjøres saken av lønnsutvalget.

For øvrig vises til slutningen.

Nemndas medlem Lauritz Schmidt forstår flertallets prinsipielle syn når det gjelder tillegget til lønnsregulativet, men finner ikke å kunne votere for flertallets forslag blant annet på grunn av de nye lønnsklasser 12 - 13 og 14 - 16 og endringen i vaktbestemmelsene. Han viser ellers til påstanden i N. A. F. 's saksfremstilling.

Nemndas medlem Aage Petersen stemmer for den påstand som er fremsatt i saksfremstilling fra Norges Farmaceutiske Forening, idet han viser til den begrunnelse som er gitt i denne.

Slutning:

Den mellom Norges Apotekerforening og Norges Farmaceutiske Forening gjeldende lønns- og arbeidsavtale prolongeres med følgende endringer:

§ 5, punkt 4, skal lyde:

Nattevakt som avtjenes på apotek godtgjøres etter satsene i § 8 f. De 4 første timer av apotekvakten regnes som alminnelig arbeidstid, dog ikke utover kl. 21.00.

§ 8, I.

Lønnssetser gjeldende fra 1. oktober 1962.

a) Provisorer, månedslønn:

Lønnsklasse	Kr.
1	1.700, -
2	1.800, -
3	1.900, -
4	1.970, -
5	2.040, -
6	2.110, -
7	2.180, -
8	2.250, -
9	2.320, -
10	2.390, -
11	2.460, -
12 - 13	2.550, -
14 - 16	2.615, -
17	2.675, -

c) Bestyrertillegg:

1) For apotek med omsetning inntil kr. 500.000, -	Kr. 4.000, -
2) For apotek med omsetning over kr. 500.000, -	Kr. 6.000, -

d) Timelønn:

For provisorer ..... Kr. 15,60

- f) Nattevakter på apotek:
Satsene forhøyes med 10 prosent.
- g) Hjemmevakter om natten:
Satsen forhøyes med 10 prosent.
- h) Vikarer:
10 % og 6,5 % endres til 11 % og 7,5 %.
- i) Reisegodtgjørelse:
Dietpengene heves til kr. 50,- pr. døgn.

Satsene for delposter og medhjelpere m.v. utregnes etter de tidligere forholdstall. Reseptarer lønnes som medhjelpere.

§ 9, siste ledd, tilføyes:

dog bare hvis hun etter fraværet trer inn i tjeneste igjen for minst 3 måneder.

§ 11, tilføyes

dog bare hvis han etter endt militærtjeneste trer inn i tjeneste igjen for minst 3 måneder.

§ 13.

1. Varighet:

Avtalen gjelder fra 1. oktober 1962 til 30. september 1964 - ellers som før.

2. Indeksregulering.

Samme bestemmelser som for staten (Riksmeklingsmannens forslag av 14. april 1962.)

Reidar Danielsen

Kai Knudsen

Morten Tuveng

Lauritz Schmidt

Aage Petersen